

ส่วนที่ ๑

บทนำ

ตามพระราชบัญญัติสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ ๖ พ.ศ.๒๕๕๒ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทและอำนาจหน้าที่ต่างๆ เพิ่มมากขึ้น ทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์ยกรรม และการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น แม้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอำนาจหน้าที่เพิ่มมากขึ้น แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังคงมีทรัพยากรจำกัด ทั้งทรัพยากรบุคคล งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมีความโปร่งใส และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ท้องถิ่นของตน จึงกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น อันเป็นเครื่องมือที่สำคัญประการหนึ่งที่จะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดแผนพัฒนาที่สามารถตอบสนองต่อการทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นและสามารถบ่งชี้ความสำเร็จของแผนได้ด้วย

ดังนั้น การวางแผนคือ ความพยายามที่เป็นระบบ (System attempt) เพื่อตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับอนาคต เพื่อให้องค์กรบรรลุผลที่ปรารถนา จากที่กล่าวมาข้างต้น แม้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ดีเท่าไรก็ตาม แต่หากไม่สามารถบ่งชี้ถึงผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นได้ก็ไม่สามารถที่จะบ่งบอกความสำเร็จของแผนพัฒนาท้องถิ่นได้ “ระบบติดตาม” จึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยในการปรับปรุงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน รวมถึง “ระบบประเมินผล” ที่คอยเป็นตัวบ่งชี้ว่า ผลจากการดำเนินงานเป็นไปตามหรือบรรลุตามเป้าหมายหรือไม่อย่างไร เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการปรับปรุงแก้ไข ขยายขอบเขต หรือแม้แต่ยุติการดำเนินงาน

การติดตามและการประเมินผลถือได้ว่าเป็นเครื่องมือที่จำเป็นในการปรับปรุงประสิทธิภาพของโครงการที่ดำเนินการอยู่โดยที่ “การติดตาม” (monitoring) หมายถึง กิจกรรมภายในโครงการซึ่งถูกออกแบบมา เพื่อให้ข้อมูลป้อนกลับ (feedback) เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ ปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่และประสิทธิภาพของวิธีการดำเนินงาน หากไม่มีระบบติดตามของโครงการแล้ว ย่อมส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินงานให้ลุล่วง ค่าใช้จ่ายโครงการสูงเกินกว่าที่กำหนดไว้ กลุ่มเป้าหมายหลักของโครงการไม่ได้รับประโยชน์หรือได้รับน้อยกว่าที่ควรจะเป็น เกิดปัญหาในการควบคุมคุณภาพของการดำเนินงานเสียเวลาในการตรวจสอบความขัดแย้งในการปฏิบัติงานภายในหน่วยงานหรือระหว่างหน่วยงานกับกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับประโยชน์จากโครงการ ในทางตรงกันข้ามหากโครงการมีระบบติดตามที่ดีแล้ว จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้ต้นทุน (cost-effective) ดำเนินงานด้านต่างๆ เป็นการให้ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับการบรรลุเป้าหมายของโครงการต่างๆ การระบุปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการและการเสนอทางแก้ปัญหาการติดตามดูความสามารถในการเข้าถึงโครงการของกลุ่มเป้าหมาย การติดตามดูประสิทธิภาพในการดำเนินงานของส่วนต่างๆ ในโครงการ และการเสนอวิธีการปรับปรุงการดำเนินงานโดยส่วนใหญแล้วผู้บริหารโครงการมักจะไม่ให้ความสำคัญกับการวางระบบติดตามโครงการ เนื่องจากว่าเป็นสิ่งที่ต้องใช้เทคนิคเชิงวิชาการค่อนข้างสูง จึงปล่อยให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานระดับสูงกว่าเป็นผู้ดำเนินการ นอกจากนี้ยังเสียค่าใช้จ่ายสูงและก่อให้เกิดความยุ่งยากซับซ้อนในทางปฏิบัติ อย่างไรก็ตามในความเป็นจริงแล้วขึ้นอยู่กับความ

จำเป็นและทรัพยากรที่มีอยู่ในแต่ละโครงการ เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่าการวางระบบติดตามไม่จำเป็นที่จะต้องแบกรับภาระต้นทุนที่สูงหรือมีความซับซ้อนแต่อย่างใด บางโครงการมีระบบติดตามที่อาศัยพนักงานชั่วคราว (part-time) เพียงคนเดียว โดยมีหน้าที่จัดทำรายงานการติดตามประจำไตรมาส หรือในบางโครงการอาศัยพนักงานเต็มเวลา (full-time) เพียงจำนวนหนึ่งที่มีความเชี่ยวชาญในการทำการศึกษาดูตามเพื่อจะเลือกใช้วิธีติดตามที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้ต้นทุนสูงสุดในส่วนของ “การประเมินผล” นั้นเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการดำเนินการเช่นเดียวกับการติดตาม เพราะผลที่ได้จากการประเมินจะใช้ในการปรับปรุง แก้ไข การขยายขอบเขต หรือการยุติการดำเนินการซึ่งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการประเมิน การประเมินผลแผนงานจึงเป็นสิ่งที่บ่งชี้ว่าแผนงานที่กำหนดไว้ได้มีการปฏิบัติหรือไม่ อย่างไร อันเป็นตัวชี้วัดว่าแผนหรือโครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้วนั้นให้ผลเป็นอย่างไร นำไปสู่ความสำเร็จตามแผนงานที่กำหนดไว้หรือไม่ อีกทั้งการติดตามและประเมินผลยังเป็นการตรวจสอบดูว่ามีความสอดคล้องกับการใช้ทรัพยากร (งบประมาณ) เพียงใด ซึ่งผลที่ได้จากการติดตามและประเมินผลถือเป็นข้อมูลย้อนกลับ (feedback) ที่สามารถนำไปในการปรับปรุงและการตัดสินใจต่อไป นอกจากนี้การประเมินผลยังถือเป็นกระบวนการตัดสินใจคุณค่าและการตัดสินใจอย่างมีหลักเกณฑ์โดยใช้ข้อมูลที่เก็บรวบรวม

ดังนั้น แล้วการติดตามและประเมินผลจึงเป็นกลไกในการตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความโปร่งใส เป็นเข็มทิศที่จะชี้ได้ว่าการพัฒนาท้องถิ่นจะไปในทิศทางใด จะดำเนินการต่อหรือยุติโครงการต่างๆ เป็นกลไกของการขับเคลื่อนเสริมสร้างระบอบประชาธิปไตยในท้องถิ่น เพราะว่าการดำเนินการใดๆ ของหน่วยงานหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเมื่อมีการประเมินผลในสิ่งที่วางแผนไว้แล้วและที่ได้จัดทำเป็นงบประมาณรายจ่ายได้รับการตรวจติดตามโดยคณะกรรมการที่ถูกจัดตั้งขึ้นก็ตามหรือจากการติดตามการประเมินผลโดยหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม สมาชิกสภาท้องถิ่น ประชาชนในท้องถิ่นล้วนเป็นกระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดความโปร่งใส เป็นกระบวนการที่บอกถึงการบรรลุเป้าหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งอาจจะเป็นผลผลิต การบริการหรือความพึงพอใจซึ่งเกิดจากกระบวนการวางแผน ซึ่งประกอบไปด้วยแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น

จากเหตุผลดังกล่าว องค์การบริหารส่วนตำบลรอบเมือง จึงต้องการดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลรอบเมือง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๖๑ ข้อ ๑๑ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของข้อ ๒๘ กรรมการ (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๕) ให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปีและอาจได้รับการคัดเลือกอีกได้ ข้อ ๒๙ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. กำหนดแนวทางวิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น
๒. ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น
๓. รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายในสิบห้าวันนับแต่วันรายงานผลและเสนอความเห็นดังกล่าว และต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวันโดยอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในเดือนธันวาคมของทุกปี

๔. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยปฏิบัติงานตามที่เห็นสมควร

ความหมายของการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

เป็นการประเมินประสิทธิภาพประสิทธิผลของการดำเนินโครงการ กิจกรรม ซึ่งเป็นการประเมินทั้งแผนงาน นโยบายขององค์กรและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคคลในองค์กร ว่าแผนยุทธศาสตร์และแนวทางที่ถูกกำหนดไว้ในรูปแบบของแผนนั้นดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์จริงหรือไม่ สนองต่อความต้องการของประชาชนหรือผู้ที่มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายหรือไม่ การติดตามและประเมินผลนี้ไม่ใช่ การตรวจสอบเพื่อการจับผิด แต่เป็นเครื่องมือทดสอบผลการดำเนินงานเพื่อให้ทราบว่าผลที่เกิดขึ้นถูกต้องและเป็นไปตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงไร เป็นการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนพัฒนาท้องถิ่น ว่าเป็นไปตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นหรือไม่ นโยบายสาธารณะที่กำหนดไว้ในรูปของการวางแผนแบบมีส่วนร่วมของประชาชนหรือการประชาคมท้องถิ่นได้ดำเนินการตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ระยะเวลาในการดำเนินการสอดคล้องกับงบประมาณและสภาพพื้นที่ของท้องถิ่นหรือไม่ การติดตามและประเมินผลเป็นการวัดระดับความสำเร็จหรือล้มเหลวของยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งครอบคลุมถึงสิ่งแวดล้อมของนโยบาย (environments or contexts) การประเมินปัจจัยนำเข้าหรือทรัพยากรที่ใช้โครงการ (input) การติดตามและประเมินผลกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ (implementation process) การประเมินผลิตินโยบาย (policy outputs) การประเมินผลลัพธ์นโยบาย (policy outcomes) และการประเมินผลกระทบนโยบาย (policy impacts) สิ่งที่จะได้รับหรือสนองตอบกลับจากการติดตามและประเมินผลก็คือจะช่วยให้ผู้บริหารท้องถิ่นนำไปเป็นเครื่องมือในการปรับปรุงนโยบาย ยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนพัฒนาท้องถิ่น และการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่และนโยบายของรัฐบาลหรืออาจใช้เป็นเครื่องมือในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำหรือยกเลิกโครงการในกรณีที่เห็นว่าไม่เกิดความคุ้มค่าต่อประชาชนหรือประชาชนไม่พึงพอใจ ซึ่งการติดตามและประเมินผลนี้มีทั้งในรูปของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผน สมาชิกสภาท้องถิ่น ประชาชนในพื้นที่ องค์กรภาคประชาสังคมหรือองค์กรทางสังคม องค์กรเอกชน หน่วยงานราชการที่มีหน้าที่กำกับดูแลหน่วยงานราชการอื่นๆ และที่สำคัญที่สุดคือผู้รับผิดชอบโครงการโดยตรง

๑.ความสำคัญของการติดตามและประเมินผล

เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนพัฒนาท้องถิ่น และการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปสู่การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม การจ่ายขาดเงินสะสม งบประมาณเงินอุดหนุนเฉพาะกิจและงบประมาณรายจ่ายด้วยวิธีการอื่นๆ เมื่อมีการใช้จ่ายงบประมาณก็ต้องมีการตรวจสอบผลการใช้จ่ายงบประมาณว่าดำเนินการไปอย่างไรบ้าง บรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใดก็คือการใช้วิธีการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

การนำแผนไปจัดทำงบประมาณนี้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๔๓ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๖๑ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีเป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และงบประมาณจากเงินสะสมในช่วงของแผนนั้น รวมทั้งวางแผนทางเพื่อให้มีการปฏิบัติ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามโครงการพัฒนาที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๕๙ ข้อ ๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจตั้งงบประมาณให้เงินอุดหนุนหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนได้ภายใต้หลักเกณฑ์ดังนี้

- ๑) ต้องเป็นภารกิจที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้ให้เงินอุดหนุนตามกฎหมาย และต้องไม่มีลักษณะเป็นเงินทุนหมุนเวียน
- ๒) ประชาชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้ให้เงินอุดหนุนต้องได้รับประโยชน์จากโครงการที่จะให้เงินอุดหนุน
- ๓) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้ความสำคัญกับโครงการอันเป็นภารกิจหลักตามแผนพัฒนาท้องถิ่นที่จะต้องดำเนินการเอง และสถานะทางการคลังก่อนที่จะพิจารณาให้เงินอุดหนุน
- ๔) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นสมควรให้เงินอุดหนุนหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุน ให้นำโครงการขอรับเงินอุดหนุนของหน่วยงานดังกล่าวบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น และตั้งงบประมาณไว้ในหมวดเงินอุดหนุนของงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ห้ามจ่ายจากเงินสะสมทุนสำรองเงินสะสม หรือเงินกู้

กล่าวอีกนัยหนึ่งความสำคัญของการติดตามและประเมินผลแผนเป็นเครื่องมือสำคัญในการทดสอบการดำเนินงานตามภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าดำเนินการได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ทำให้ทราบและกำหนดทิศทางการพัฒนาได้อย่างเป็นรูปธรรม และเกิดความชัดเจนที่ทำให้ทราบถึงจุดแข็ง (strengths) จุดอ่อน (weaknesses) โอกาส (opportunities) ปัญหาหรืออุปสรรค (threats) ของแผนพัฒนาโครงการ กิจกรรมต่างๆ ซึ่งอาจเกิดจากองค์กร บุคลากร สภาพพื้นที่และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแผนงานให้เกิดความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในสังคมภายใต้ความต้องการและความพึงพอใจของประชาชนและนำไปสู่การวางแผนการพัฒนาในปีต่อไป เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์เชิงคุณค่าในกิจการสาธารณะมากที่สุดและเมื่อพบจุดแข็ง ก็ต้องเร่งรีบดำเนินการและจะต้องมีความสุขรอบคอบในการดำเนินการ ขยายโครงการงานต่างๆ ที่เป็นจุดแข็งและพึงรอโอกาสในการเสริมสร้างให้เกิดจุดแข็งนี้ และเมื่อพบจุดแข็ง ก็ต้องเร่งรีบดำเนินการและจะต้องตั้งรับให้มั่นรอโอกาสที่จะดำเนินการและตั้งมั่นอย่างสุขุมรอบคอบพยายามลดถอยสิ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรคลงไป เมื่อพบจุดอ่อนต้องหยุดและลดถอยปัญหาลงให้ได้ ดำเนินการปรับปรุงให้ดีขึ้น ตั้งรับ และรอโอกาสและสุดท้ายเมื่อมีโอกาสก็จะต้องใช้พันธมิตรให้เกิดประโยชน์เพื่อดำเนินการขยายแผนงาน โครงการ งานต่างๆ พร้อมการปรับปรุงและเร่งรีบดำเนินการสิ่งเหล่านี้จะถูกค้นพบเพื่อให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่น โดยการติดตามและประเมินผลซึ่งส่งผลให้เกิดกระบวนการพัฒนาท้องถิ่นอย่างเข้มแข็งและมีความยั่งยืน เป็นไปตามเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ได้อย่างดียิ่ง

๒. วัตถุประสงค์ของการติดตามและประเมินผล

- ๑) เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการและการบริหาร
- ๒) เพื่อการปรับปรุงแผนงาน
- ๓) เพื่อประเมินความเหมาะสมของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับโครงการ
- ๔) เพื่อระบุแนวทางที่จะปรับปรุงมาตรการที่จะนำไปใช้ให้เหมาะสม
- ๕) เพื่อความกระจ่างชัดของแผนงาน
- ๖) เพื่อการพัฒนาแผนงาน
- ๗) เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ให้การสนับสนุนทางการเงิน
- ๘) เพื่อทดสอบแนวความคิดริเริ่มในการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น
- ๙) เพื่อการตัดสินใจที่จะขยายโครงการหรือยุติโครงการ

๓. ขั้นตอนการติดตามและประเมินผล

ขั้นตอนที่ ๑

แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังนี้

ให้ผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย

- ๑) สมาชิกสภาท้องถิ่นที่สภาท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสามคน
- ๒) ผู้แทนประชาคมท้องถิ่นที่ประชาคมท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสองคน
- ๓) ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสองคน
- ๔) หัวหน้าส่วนการบริหารที่คัดเลือกกันเองจำนวนสองคน
- ๕) ผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสองคน

โดยให้คณะกรรมการเลือกกรรมการหนึ่งคนทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการและกรรมการอีกหนึ่งคน ทำหน้าที่เลขานุการของคณะกรรมการ

ข้อ ๑๑ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของข้อ ๒๘ กรรมการ (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๕) ให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปีและอาจได้รับการคัดเลือกอีกได้

ขั้นตอนที่ ๒

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น กำหนดแนวทาง วิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๖๑ ข้อ ๒๙

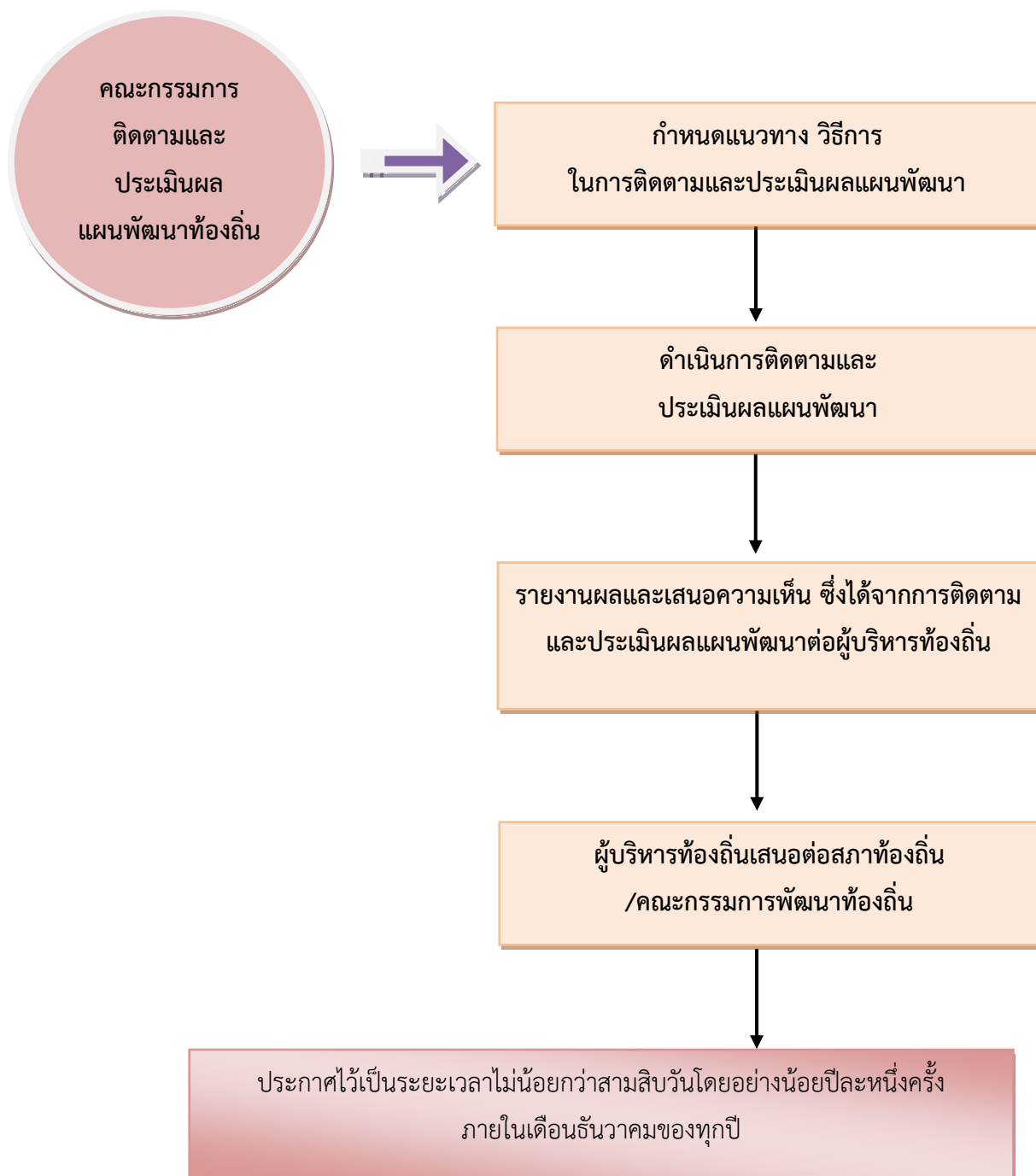
ขั้นตอนที่ ๓

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๖๑ ข้อ ๒๙(๒)

ขั้นตอนที่ ๔

รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายในสิบห้าวันนับแต่วันรายงานผลและเสนอความเห็นดังกล่าว และต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวันโดยอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในเดือนธันวาคมของทุกปี ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๖๑

ผังขั้นตอนการดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา



๔.เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล

สิ่งที่ทำให้การติดตามและประเมินผลมีประสิทธิภาพก็คือเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการติดตามประเมินผลตามที่กล่าวไปแล้วในระเบียบวิธีการติดตามและประเมินผล คณะกรรมการได้พิจารณาเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลกระต๊อบ ดังนี้

๖.๑ การประเมินผลในเชิงปริมาณ

(๑) ตามที่คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนกำหนด ดังนี้

แบบที่ ๒ แบบติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) ข้อมูลในระบบ e-plan (www.dla.go.th)

๖.๒ การประเมินผลในเชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ คือแบบกำกับการจัดทำแผน เพื่อประเมินตนเอง แบบวัดกระบวนการปฏิบัติงานแบบสำรวจความพึงพอใจ ในการวัดผลเชิงคุณภาพโดยภาพรวม โดยได้มีการประเมินความพึงพอใจ ซึ่งการประเมินความพึงพอใจทำให้ทราบถึงผลเชิงคุณภาพในการดำเนินงานของตำบลในภาพรวม โดยเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินความพึงพอใจ มีดังนี้

(๑) ตามที่คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนกำหนด ดังนี้

แบบที่ ๑ แบบการประเมินตนเอง เพื่อเป็นการกำกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

แบบที่ ๓ แบบการประเมินแบบมีส่วนร่วม เพื่อประเมินความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม และในแต่ละยุทธศาสตร์

แบบที่ ๖ แบบวัดกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นการประเมินการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๑๐.๓/ว๒๙๓๑ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่น(พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕)ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนด

แบบที่ ๔ แนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์เพื่อความสอดคล้องแผนพัฒนาท้องถิ่น

แบบที่ ๕ แนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลโครงการเพื่อความสอดคล้องแผนพัฒนาท้องถิ่น

๕.ประโยชน์ของการติดตามและประเมินผล

- ๑) ทำรู้ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติมีสมรรถภาพในการจัดการและบริหารมากน้อยเพียงใด
- ๒) เห็นจุดสำคัญที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างชัดเจน ทั้งวัตถุประสงค์ของแผนงาน ขั้นตอนการปฏิบัติ ทรัพยากรที่ต้องใช้ ช่วงเวลาที่จะต้องกระทำให้เสร็จ ซึ่งจะช่วยให้แผนงานมีความเหมาะสมต่อการนำไปปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- ๓) ทำให้ทราบว่าต้องเปลี่ยนแปลงโครงการอย่างไรบ้างให้เหมาะสม ระดับการเปลี่ยนแปลงมากน้อยแค่ไหน การเปลี่ยนแปลงจะก่อให้เกิดผลกระทบอะไรบ้าง อาทิ เช่น การเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ บางส่วน การเปลี่ยนแนวทางการปฏิบัติ หรือการเปลี่ยนแปลงหน่วยงานที่รับผิดชอบการนำโครงการไปปฏิบัติ เป็นต้น
- ๔) ทำให้ทราบว่ามาตรการหรือกิจกรรมที่ใช้อยู่มีข้อบกพร่องอะไรบ้าง ข้อบกพร่องดังกล่าวเกิดจากสาเหตุอะไร เพื่อนำมาประมวลผลเพื่อแสวงหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงมาตรการใหม่ให้เหมาะสมต่อการนำไปปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ยิ่งขึ้น
- ๕) ทำให้ทราบว่าขั้นตอนใดบ้างที่มีปัญหาอุปสรรค และปัญหาอุปสรรคเหล่านั้นเกิดจากสาเหตุอะไร เมื่อทราบข้อมูลทั้งหมด การประเมินผลจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการปรับปรุงขั้นตอนการทำงานของแผนงานให้มีความกระชับ เพื่อขจัดปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอนให้หมดไป
- ๖) ทำให้ทราบว่าแผนงานที่นำไปปฏิบัติมีจุดแข็ง(strengths) และจุดอ่อน(weaknesses) อะไรบ้าง และจุดอ่อนที่พบเกิดจากสาเหตุอะไรและจะแก้ไขได้อย่างไร เมื่อได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลครบถ้วนแล้ว ผลการวิเคราะห์จะนำไปสู่การพัฒนาแผนงานให้มีความเหมาะสม และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- ๗) ทำให้ผู้ให้การสนับสนุนการนำโครงการไปปฏิบัติและผู้สนับสนุนการประเมินผลทราบผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติบรรลุวัตถุประสงค์เพียงใด มีปัญหาอุปสรรคที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขโครงการหรือไม่ (ผู้สนับสนุนทางการเงินมี ๒ ส่วน คือ ส่วนแรก คือ ผู้สนับสนุนการเงินแก่โครงการ เพื่อให้การนำโครงการไปปฏิบัติประสบผลสำเร็จ และส่วนที่สอง คือ ผู้ให้การสนับสนุนทางการเงินเพื่อทำการประเมินผลโครงการ ทั้งผู้ให้การสนับสนุนการนำโครงการไปปฏิบัติและผู้สนับสนุนทางการเงิน เพื่อทำการประเมินผลต่างๆ)
- ๘) การประเมินจะชี้ให้เห็นว่าแนวความคิดริเริ่มใหม่ในการแก้ไขปัญหของท้องถิ่นประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานอย่างไรบ้าง หรือจะต้องปรับปรุงในส่วนใดบ้าง
- ๙) การประเมินจะทำให้เกิดความกระชับว่าโครงการใดที่นำไปปฏิบัติแล้วได้ผลดีสมควรจะขยายโครงการให้ครอบคลุมกว้างขวางยิ่งขึ้นหรือโครงการใดมีปัญหาอุปสรรคมากและไม่สอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาของสังคมควรจะยุติโครงการเสียเพื่อลดความสูญเสียให้น้อยลง หรือในกรณีที่มีโครงการที่มีลักษณะแข่งขันกันการประเมินผลจะทำให้ทราบว่าโครงการใดมีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาของสาธารณชนสมควรสนับสนุนให้ดำเนินการต่อไป ส่วนโครงการที่ไม่ประสบความสำเร็จ หรือให้ผลตอบแทนน้อยกว่ามาก ก็ควรยกเลิกทิ้งเสีย